

PEQUENOS ARTISTAS GRANDES OBRAS.

1. INTRODUCCIÓN:

a) XUSTIFICACIÓN

O proxecto que desenvolvemos a continuación xurde como proposta do equipo de 6º nivel de Educación Infantil, para desenvolver o proxecto do PLAMBE que se realiza no noso centro. Dende fai 4 cursos vimos desenvolvendo un proxecto de arte no último nivel de Educación Infantil, en colaboración co equipo de biblioteca, o de tics e o EDLG. Con este proxecto traballamos un tema que forma parte do Currículo dos diferentes niveis educativos impartidos no noso centro e que nos permitiu coñecer a importancia da arte na nosa contorna, tratando sempre de relacionar estes contidos coas experiencias e os elementos máis achegados á realidade do noso alumnado e da nosa comunidade educativa.

O equipo docente do 6º nivel de Educación Infantil escolleu traballar o arte e coñecer a “Matisse” dado que resulta un elemento moi motivador para os máis cativos pois foi un autor que reinventou o collage realizando cadros de gran tamaño empregando figuras abstractas totalmente recortadas con papel.

b) CALENDARIO DE REALIZACIÓN:

O proxecto de traballo sobre a arte levouse a cabo dende o mes de Setembro ata o mes de Decembro. As diferentes actividades desenvolvidas no proxecto responden a seguinte programación:

Fase 1: motivación: preparar as aulas con elementos da arte para chamar a atención do alumnado; proposta de proxecto e investigación sobre os coñecementos previos. Mapa conceptual inicial coas cousas que sabemos e que queremos saber	Semana do 19 ao 23 de setembro
Fase 2: recollida de información: en colaboración coas familias e a biblioteca do centro.	Do 26 ao 30 de setembro
Fase 3: análise da información e confección da exposición cos diversos materiais aportados polas familias e a biblioteca do centro.	Do 3 ao 7 de Outubro
Fase 4: investigación: dividimos a arte nos diferentes aspectos que imos traballar e confeccionamos os mapas conceptuais, o panel do proxecto, preparación da actividade do portfolio en colaboración coas familias e os talleres a realizar xunto coas saídas.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller sobre coñecemento e investigación das sete artes: que son, que empregan para desenvolverlos, ferramentas de traballo, artistas máis coñecidos e obras máis famosas. Primeira quincena de outubro. • Taller de arte fantasmagórico para traballar Halloween en colaboración coa mestra de Inglés (debuxos, danzas e cancións) Concerto de música en inglés coa colaboración de Nicolás Rodríguez. Segunda quincena de outubro • Confección de power points con bits para aumentar o vocabulario relacionado coas diferentes artes. Dende outubro ata novembro. • Taller de pintura con acuarela coa pintora Sonia Omil • Magosto artístico: confección de pins de castañas decoradas ao xeito de Herve Tullét e de cestas para as castañas

	<p>asadas. Primeira quincena de novembro</p> <ul style="list-style-type: none"> Taller de pintura: descubrimos diferentes estilos e técnicas artísticas: pintura ao óleo, collage, salpicado de pintura, rasgado... e Montaxe do museo “Crespo Rivas” nos corredores do centro cos cadros realizados polo alumnado con diferentes técnicas e modalidades (autorretrato, retrato, bodegón, paisaxe...). <p>Segunda quincena de outubro e primeira de novembro.</p> <ul style="list-style-type: none"> Visita ao museo de Pontevedra: Actividade de portfolio en colaboración coas familias e a mestra de inglés. De outubro a decembro Confección de materiais impresos de apoio ás aprendizaxes: ao longo de todo o trimestre. Investigación e Exposición Matisse segunda quincena de Novembro e primeira de Decembro Nadal “Nadalarte” confección dunha exposición do belén de Nadal con árbores artísticas feitas con diferentes materiais. Na confección deste belén colaborou todo o centro. Do 12 ao 21 de Decembro Carpeta do trimestre cun cadro de Matisse
Fase 5: divulgación do traballo entre a comunidade educativa	Durante todo o trimestre
Fase 6: avaliación do proxecto en base á consecución dos obxectivos e ao desenvolvemento das competencias básicas.	Do 12 ao 21 de Decembro

c) ALUMNADO E PROFESORADO PARTICIPANTE:

Na realización, deseño e desenvolvemento deste proxecto, implicouse todo o alumnado do 6º nivel de Educación Infantil (3 aulas cun total de 75 nenos e nenas)

Con respecto ao profesorado participante no proxecto:

- María González Pintos: titora de 6º A.
- Elisa Silva Nercellas : titora de 6º B.
- Ester Ojea Caneda: titora de 6º C e coordinadora do proxecto no nivel. Coordinadora TIC
- Ana Teresa Malvar, Roberto Cousido, María Martín-Esperanza e Vanesa Pulleiro: mestres de apoio que axudaron nas titorías ao desenvolvemento das diferentes actividades e levaron a cabo talleres de dramatización, plástica ... así como a lectura de contos e traballos de investigación relacionados co proxecto.
- Pilar Rodríguez Braga: mestra de apoio que traballou a parte musical e de danza e introduciu ao alumnado no coñecemento de algúns instrumentos musicais. E coordinadora de EDLG
- Fabiola Cintrón: mestra de psicomotricidade que realizou actividades encamiñadas ao coñecemento de distintas danzas e cancións ao longo do mundo. Como mestra especialista en inglés desenvolveu o proxecto paralelamente ás titoras traballando cancións, vocabulario ... relativo ao proxecto.

- María González: coordinadora de biblioteca que se encargou de realizar a adquisición, selección e exposición de materiais relacionados co proxecto dende a biblioteca conxuntamente co equipo de biblioteca.

d) ORGANIZACIÓN:

Durante o deseño e desenvolvemento deste proxecto, leváronse a cabo diferentes reunións do equipo docente do nivel para establecer os aspectos a traballar en cada unha das especialidades, tratando de darlle unha continuidade e coherencia a tódolos aspectos que se desenvolverían durante o tempo que se levase a cabo o proxecto.

Nas diferentes aulas desenvolvéronse contidos adaptados as idades e características evolutivas do alumnado, deseñando e realizando actividades de expresión plástica (coa colaboración dos mestres de apoio), de expresión corporal (coa mestra de psicomotricidade e a mestra de Música) de expresión dramática (coa colaboración de tódolos especialistas) vocabulario plurilingüe (galego, castelán e inglés), xogos matemáticos ...

Todo este proceso e coordinación foi fundamental para poder desenvolver actividades globalizadas e de gran interese para o alumnado como as coreografías, musicar poemas, talleres multidisciplinares ...

e) CONTIDOS CURRICULARES E COMPETENCIAS BÁSICAS:

O Currículo educativo para a etapa de Educación infantil contempla a necesidade de traballar aqueles aspectos máis próximos á realidade do alumnado procurando sempre que os contidos traballados respondan a necesidade de aprender dos máis cativos partindo da súa experiencia máis cercana.

Na etapa de Educación Infantil, os contidos traballados deben responder ao principio de globalización e en base a iso traballáronse os que se detallan a continuación, aínda que aparecen clasificados por Áreas.

<u>Área de coñecemento de si mesmo e autonomía persoal</u>	<u>Área de coñecemento da contorna</u>	<u>Área das linguaxes: comunicación e representación</u>
Control do ton, equilibrio e respiración na realización das actividades expresivas e dramáticas que así o requiren.	Serie numérica	Participación e escoita activa en situacións habituais de comunicación
Habilidades motrices que permitan a realización de novas tarefas, como atar, tallar, apuntar, recortar ...	Emprego dos números ordinais e cardinais como estratexia para a resolución de problemas da vida cotiá.	Emprego axeitado de normas que rexen o intercambio lingüístico.
Nocións básicas de orientación espacial: dentro/fora, preto/lonxe ...	Instrumentos de medida e aproximación ao seu emprego	Comprensión de ideas e conceptos expresados en textos e de xeito oral nas diferentes linguas.
Valoración axustada de si mesmo e das súas posibilidades de acción.	Recoñecemento de sinais de identidade cultural presentes na nosa contorna máis próxima, relativas á arte.	Identificación de palabras significativas escritas relacionadas coa temática do proxecto.
Desenvolvemento da propia autonomía persoal para a realización das actividades propostas.	Identificación dos cambios de vida e costumes relacionados co paso do tempo	Elementos plásticos que conforman a arte.
Valoración e respecto polas diferenzas.	Coñecemento dos centros de arte máis próximos á nosa	Expresión e comunicación de feitos, acontecementos,

	contorna	sentimentos ... a través de producións plásticas con diferentes soportes e materiais.
		Audición de cancións, poemas ... e xogos de expresión dramática e expresión corporal

Traballando estes contidos de xeito globalizado permitiu dotar ao alumnado das ferramentas básicas para desenvolver as súas competencias en:

Autonomía e iniciativa persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Ser constante nas tarefas que emprende • Pedir axuda cando non é quen de resolver as tarefas so. • Realización de rutinas diarias.
Comunicación lingüística	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender e expresar pensamentos e sentimentos de xeito oral. • Empregar a lingua escrita como medio de comunicación. • Organizar e autorregular o pensamento e a conduta • Ampliación de vocabulario
Social e cidadá	<ul style="list-style-type: none"> • Enriquecer as relacións sociais con fórmulas de saúde e agradecemento. • Favorecer situacións de diálogo e intercambio de opinión en gran e pequeno grupo. • Comprender a importancia e utilidade da arte na nosa sociedade e ao longo da historia da humanidade
Coñecemento e interacción co mundo físico	<ul style="list-style-type: none"> • Observar e mostrar curiosidade por acontecementos relacionados coa arte. • Adquirir novas ferramentas para observar e explorar a contorna.
Competencia dixital	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar o ordenador como medio para obter información e como ferramenta para a realización de mapas conceptuais, documentos escritos ou como ferramenta lúdica educativa.
Aprender a aprender	<ul style="list-style-type: none"> • Traballar habilidades relacionadas coa memoria e o pensamento e razoamento dedutivo a través da observación e do intercambio de información.
Cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Achegar ao alumnado as diferentes manifestacións artísticas. • Empregar diferentes técnicas plásticas para o desenvolvemento da creatividade.
matemática	<ul style="list-style-type: none"> • Promover situacións para resolución de problemas da vida cotiá. • Ampliar o coñecemento sobre aspectos relacionados co espazo e cuantitativos da realidade

2. **OBXECTO OU TEMÁTICA DE INVESTIGACIÓN:**

O obxecto da nosa investigación foi o achegamento ao mundo artístico debido á temática desenvolvida no noso centro con motivo do proxecto traballado na biblioteca escolar en base ao PLAMBE. Esta temática resulta moi atractiva para o alumnado destas idades debido principalmente á liberdade e apertura das actividades que pretenden desenvolver a creatividade do alumnado en tódolos ámbitos da súa vida; á vistiosidade das súas obras, a presenza de elementos artísticos na nosa vida (colexio, parques, illa das esculturas de Pontevedra, museos...)

3. DESCRIPCIÓN DO PROCESO DE DESEÑO E ELABORACIÓN DA PROPOSTA.

Proposta de actividades para o desenvolvemento do proxecto de arte.	
	Actividades de ciclo
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Exposición de pintores:</u> cadros de diversos pintores sobre os que investigamos e que levaron a cabo coa axuda das familias (actividade incluída dentro do portfolio) • <u>Taller de confección de cadros e esculturas artísticas</u> con diferentes tipos de materiais (de refugallo, materiais da aula, figuras xeométricas...) • <u>Taller de pintura con acuarela:</u> coa colaboración de..... que desenvolveu un taller nas diferentes aula para coñecer a técnica da pintura con acuarela e coa que realizamos cadros con esta técnica. • <u>Visita ao museo de Pontevedra:</u> onde podemos coñecer a obra pictórica e escultural de varios artistas da nosa cidade e onde aprendemos a confeccionar obras de arte con todo tipo de materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Halloween fantasmagórico. • Magosto artístico • Nadal máxico:

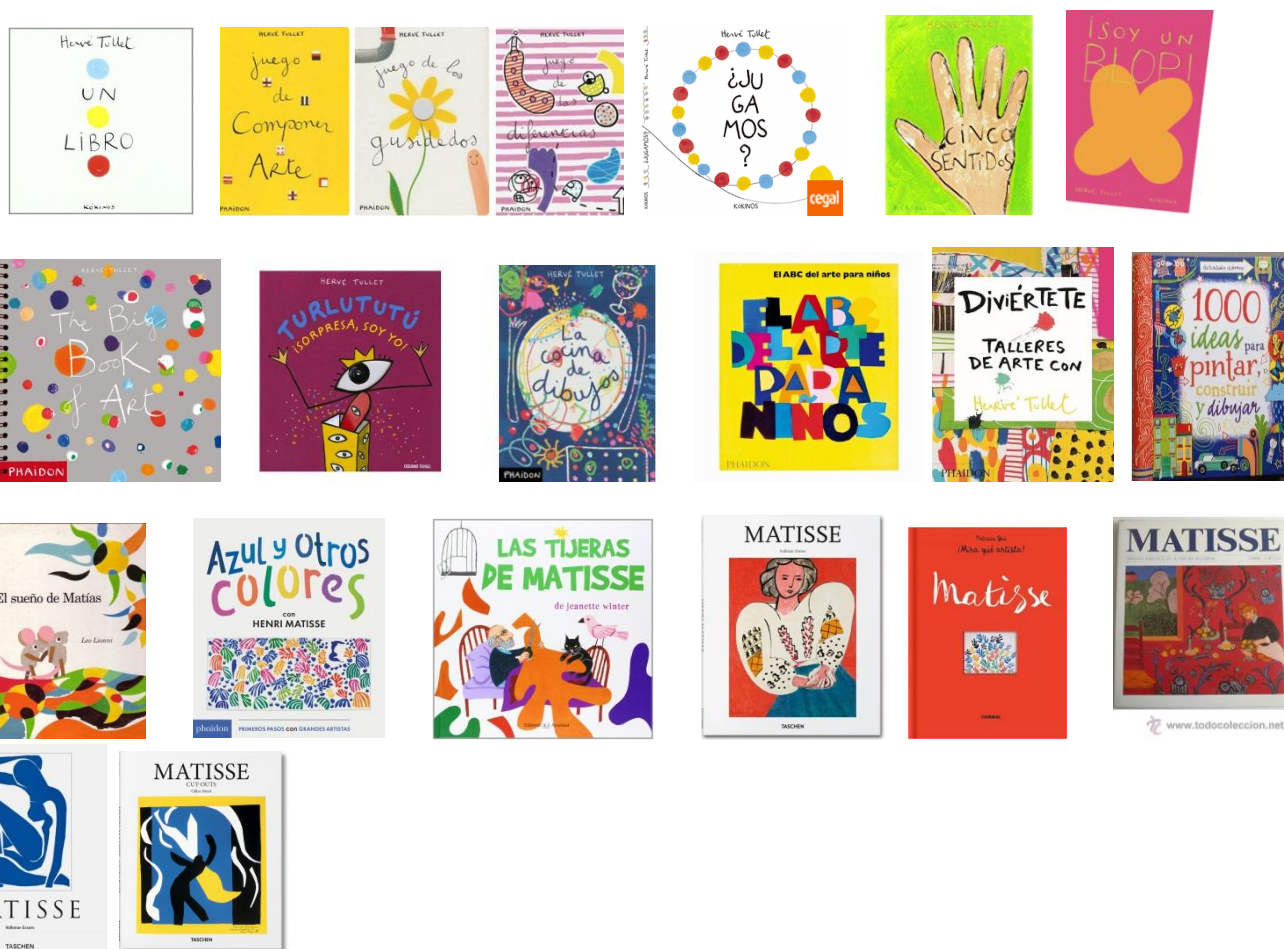
4. RELACIÓN DE TAREFAS REALIZADAS AO LONGO DO PROXECTO POLO ALUMNADO.

- Confección dun mapa conceptual nas aulas e de recantos do proxecto con exposicións de materiais aportados pola biblioteca escolar e as familias.
- Reproducións de cadros famosos da historia.
- Creación de esculturas con materiais de refugallo e con formas xeométricas e elementos da nosa contorna.
- Realización de talleres de expresión plástica (modelaxe, pintura, collage...)
- Xogos de rol e de expresión dramática.
- Taller de pintura para con acuarela
- Bailes, cancións e coreografías para as diferentes actividades complementarias (halloween, Magosto, Nadal)
- Concerto de música en inglés por parte do alumnado coa colaboración de Nicolás Rodríguez.
- Taller de modelaxe para esculpir tallas e esculturas famosas.
- Secuenciación temporal para traballar e comprender a evolución da arte a través da historia.
- Visionado de documentais e películas infantís relacionadas coa arte.
- Lectura de contos.
- Realidade aumentada para coñecer esculturas famosas dende diferentes perspectivas.
- Realización dun mapa conceptual empregando as ferramentas TIC a través do programa poplets e prezzi.
- Confección de murais con vocabulario en diferentes linguas (galego, castelán e inglés)

5. RECURSOS EMPREGADOS E FONTES CONSULTADAS.

Para a elaboración deste proxecto, contamos con un gran número de recursos audiovisuais, libros, publicacións ... proporcionados principalmente polo equipo de biblioteca e as familias, entre os que cabe destacar:

Contos e libros de consulta:

Recursos dixitais :

Todos os recursos dixitais empregados para o desenvolvemento deste proxecto foron recollidos no noso webmix na seguinte dirección.

<http://www.symboloo.com/home/mix/13eOcmZUGX>

Programas dixitais:

<http://www.aumentaty.com/> para traballar coa realidade aumentada.

<http://popplet.com/> para confeccionar mapas conceptuais de maneira moi intuitiva.

6. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA.

Os proxectos desenvolvidos ao longo dos diferentes cursos no noso centro, buscan sempre un achegamento entre as familias e o colexio, por iso sempre tentamos conseguir a complicidade e participación das mesmas no proceso de desenvolvemento do noso traballo.

Á hora de deseñar a nosa actividade, na nosa programación sempre se recollen as formas nas que poden participar as familias destacando as seguintes:

- ✓ Recollida de información para o proxecto: facendo pequenas investigacións cos cativos sobre aspectos relacionados co tema a desenvolver.
- ✓ Búsqueda de bibliografía e materiais relacionados co proxecto para realizar a exposición: aportando libros, vídeos, revistas, documentais, contos ou calquera ferramenta feita por elas/eles mesmos que axuden a comprender de xeito manipulativo os contidos a traballar.

Por outra banda, traballar con aprendizaxes baseadas en traballo por proxectos conleva a implicación de toda a comunidade educativa. Para a elaboración deste proxecto desenvolvido en educación infantil contamos coa colaboración de:

- ◆ Sonia Omil: que desenvolveu un taller de pintura con acuarela.
- ◆ Museo de Pontevedra: que desenvolveu un taller de “contar arte contando” específico para educación infantil.

7. DIFUSIÓN DOS TRABALLOS ENTRE A COMUNIDADE EDUCATIVA.

Tódolos traballo realizados ao longo do noso proxecto foron recollidos en diferentes “libros” e murais confeccionados polo alumnado que permaneceron expostos no recibidor do centro onde toda a comunidade educativa podía ter acceso en calquera momento da xornada educativa e que logo formarán parte dos recursos da biblioteca escolar para poder ser consultados por toda a comunidade escolar. Do mesmo xeito, tódalas fotos, vídeos, montaxes artísticas, bibliografía, recursos ... atópanse aloxados na páxina web do centro.

Páxina web do centro:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/eeicresporivas/node/437>

<http://www.edu.xunta.gal/centros/eeicresporivas/node/436>

En previsión daquelas familias máis desfavorecidas, dende o centro e en colaboración co equipo de EDLG publícase a nosa revista escolar “seisollos” tanto en formato dixital como en formato impreso, que logo se difunde entre tódalas familias o último día do colexio.

8. AVALIACIÓN REALIZADA EN RELACIÓN COS CRITERIOS DE AVALIACIÓN E AS COMPETENCIAS BÁSICAS DO CURRÍCULO.

Para levar a cabo a avaliación do proxecto tivemos en conta os seguintes aspectos:

Niveis de avaliación	Aspectos a avaliar	Consecución dos obxectivos propostos		Dificultades atopadas e melloras posibles
		acabado	En proceso	
A nivel de alumnado	<ul style="list-style-type: none"> • Participou de xeito activo na procura de información, no desenvolvemento das actividades e na elaboración do proxecto. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • As súas aprendizaxes resultaron significativas. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizou as actividades de xeito cada vez máis autónomo. 			

	<ul style="list-style-type: none"> Mantivo unha actitude motivadora no proceso de desenvolvemento do proxecto. 			
A nivel de profesorado.	<ul style="list-style-type: none"> Participou todo o profesorado que impartiu docencia neste nivel. 			
	<ul style="list-style-type: none"> A participación conxunta do profesorado posibilitou un mellor coñecemento por parte do alumnado, da temática. 			
A nivel organizativo	<ul style="list-style-type: none"> A estruturación e secuenciación dos obxectivos foi axeitada tendo en conta a etapa evolutiva do alumnado e as NEAE. 			
	<ul style="list-style-type: none"> O deseño de actividades permitiu un maior coñecemento da arte por parte do alumnado. 			
	<ul style="list-style-type: none"> Contribuíuse ao desenvolvemento das competencias básicas 			
	<ul style="list-style-type: none"> Os espazos previstos foron axeitados para o desenvolvemento das diferentes actividades. 			
	<ul style="list-style-type: none"> Os materiais empregados foron axeitados para cada unha das actividades. 			
	<ul style="list-style-type: none"> Os tempos establecidos foron suficientes para desenvolver as actividades de xeito autónomo. 			
	<ul style="list-style-type: none"> A coordinación cos diferentes departamentos foi suficientemente efectiva para acadar os obxectivos propostos 			
A nivel de difusión	<ul style="list-style-type: none"> Acadouse un bo grao de participación por parte da comunidade educativa. 			
	<ul style="list-style-type: none"> O resultado da investigación chegou a toda a comunidade educativa. 			
	<ul style="list-style-type: none"> O persoal que impartiu os talleres adecuou os contidos a idade do alumnado e conseguiu mantelos motivados. 			
	<ul style="list-style-type: none"> As canles de difusión do proxecto foron axeitadas e suficientes. 			

Para avaliar o grao de consecución dos obxectivos propostos e de contribución ao desenvolvemento das competencias básicas, o profesorado de Educación Infantil desenvolveu actividades e xogos interactivos que permitían entender dunha maneira visual se o deseño de actividades contribuíu a que o alumnado tivera un mellor coñecemento desta temática. Estas actividades consistiron principalmente na realización de xogos xa especificados na webgrafía e o emprego do programa POPLET para confeccionar un mapa conceptual con todo o aprendido.

9. **FUNCIÓN E PARTICIPACIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR EN TODO O PROCESO.**

A biblioteca escolar converteuse no centro de recursos sobre a arte en diferentes soportes. Dende o inicio do proxecto, o equipo de biblioteca seleccionou e adquiriu material sobre o tema, axeitado para as diferentes idades; pero tamén foi un eixo fundamental para o desenvolvemento do proxecto a través do deseño e promoción de actividades en colaboración con outros departamentos, entre as que destacan:

- Exposición de materiais: libros, videos, música, traballos feitos por outros cursos ...
- Guía de lecturas de Nadal: con propostas de libros relacionados coa temática do proxecto en diferentes linguas.
- visita do conta contos

Por outra banda, a organización das horas da biblioteca para que o alumnado puidera acudir a ela ao longo da xornada escolar, favoreceu o feito de empregar dito espazo como recurso para o desenvolvemento de numerosas actividades de dramatización, contacontos e incluso talleres diversos, pois cada aula 1 horas semanal para poder realizar actividades na biblioteca. E tamén o sistema de préstamo semanal a cada alumno/a, porque deste xeito podía difundirse máis o tema do noso proxecto e facilitar a participación das familias.